

О.Є. Абатуров

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ПІДРУЧНИК "КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ
ТА АЛЕРГОЛОГІЯ" / Г.М. ДРАННІК,
О.С. ПРИЛУЦЬКИЙ, Ю.І. БАЖОРА ТА ІН.; ЗА
РЕДАКЦІЄЮ ПРОФ. Г.М. ДРАННІКА, КИЇВ:
ЗДОРОВ'Я. – 2006. – 888с.**

Знання основних понять з імунології сьогодні великою мірою визначає базові знання в медицині взагалі. Викладанню цієї дисципліни в медичних університетах в усіх розвинених країнах світу, чи то в Європі, чи в Північній Америці, приділяється значна увага, оскільки робота лікаря, випускника вищого медичного закладу, підготовленого згідно з сучасними міжнародними стандартами освіти, що відповідає вимогам Болонської системи єдиних якісних та кількісних критеріїв, не можлива без певного знання функціонування основних механізмів імунної відповіді та можливостей її модуляції. Сучасний лікар потребує динамічних та глибоких знань механізмів розвитку хвороб на лігандно-сигнальному, клітинно-молекулярному рівнях. Освоєння сучасних біотехнологій у діагностиці та лікуванні хворих не можливе сьогодні без базових знань з клінічної імунології, оскільки імунологічні принципи є основою багатьох найсучасніших діагностичних тест-систем та методів лікування не тільки суто імунологічних розладів, але й таких поширених захворювань, як атеросклероз, судинні ураження мозку, онкологічні та інші. Протягом останніх років також спостерігається значний ріст імунотропних інфекцій, алергічних захворювань, імунозапальних хвороб, що набуває надзвичайної актуальності в педіатричній практиці. У медицині нині сформувалися нові практичні спеціальності лікарів: дитячий імунолог, клінічний імунолог, лаборант-імунолог, які потребують особливо глибоких знань із фундаментальної та клінічної імунології та алергології.

Підручник „Клінічна імунологія та алергологія” є першим виданим українською мовою, в його створенні взяли участь усі відомі вчені-педагоги, що очолюють кафедри та курси з цих дисциплін в усіх регіонах України. Матеріал підручника майже повністю охоплює основні питання програми за курсом клінічної імунології та алергології і побудований за традиційною схемою викладання дисципліни: перша частина містить загальні питання, друга – питання імунопатології і третя – питання алергології.

Частина загальної імунології складається з 12 розділів, у яких викладено базову інформацію щодо сучасних уявлень про формування та перебіг імунної відповіді в нормі та основні патогенетичні механізми її порушення з наслідками у вигляді виникнення імунопатологічних реакцій. Особливо увагу приділено, зокрема, імунній системі слизових оболонок, що має велике значення для лікарів – педіатрів, враховуючи переважаючу кількість дефіциту функціонування саме цих імунних механізмів у формуванні великої кількості захворювань у дитячому віці, а саме респіраторних, травних розладів та інших.

Частина друга підручника, що містить відомості про основні імунопатологічні стани, складається з 20 розділів. З них на особливу увагу, з точки зору практики лікаря-педіатра, заслуговують розділи, присвячені первинним і вторинним імунодефіцитам, особливо їх супроводження резюмуючим розділом та планом імунолабораторного дослідження, а також дуже поширеній імунопатології, що зустрічається у дитинстві – лімфаденопатії: її діагностиці та диференціальній діагностиці.

Третя частина підручника охоплює 13 розділів, що присвячені загальним механізмам формування алергічних реакцій, також окремим, найбільш поширеним клінічним їх проявам: медикаментозній алергії, бронхіальній астмі, анафілактичному шоку, полінозу, риніту та кропив'янки. Викладено сучасні погляди на специфічну імунотерапію алергічних захворювань, дана характеристика основних імунотерапевтичних препаратів.

Слід підкреслити, що інформація щодо складних базисних механізмів формування та функціонування імунної системи надана в доступній формі, достатньо ілюстрована рисунками, що пояснюють основні патогенетичні схеми. Це сприяє більш легкому, але свідомому сприйняттю та практичному опануванню механізмів реалізації імунної відповіді для подальшого використання у клінічній практиці. Для закріплення матеріалу поряд зі списком літератури в підручнику окремо надано короткий

словник імунологічних термінів, що, безсумнівно, сприяє більш плідному засвоєнню матеріалу.

Заключаючи, слід зауважити, що перший україномовний підручник „Клінічна імунологія та алергологія” повністю відповідає нагальній

потребі національної вищої медичної освіти в опануванні імунології та слугує безсумнівною основою для подальшої гармонізації освітніх програм і підручників із міжнародним рівнем медичної освіти та практичної реалізації вимог Болонської системи освіти.

**О.Є. Абатуров, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри факультетської педіатрії та медичної генетики Дніпропетровської державної медичної академії**

